

BƯỚC ĐẦU TÌM HIỂU VĂN HOÁ ẨM THỰC VIỆT NAM*

LÊ MÙI

Bước đầu tìm hiểu văn hoá ẩm thực Việt Nam là tác phẩm của TS. Phan Văn Hoàn - cán bộ nghiên cứu thuộc Viện nghiên cứu Văn hoá - Viện Khoa học xã hội Việt Nam. Sau 15 năm tìm hiểu, nghiên cứu, tác giả đã phác thảo lên một bức tranh toàn cảnh về nền văn hoá ẩm thực Việt Nam, trên cơ sở tổng kết 300 cuốn sách nói về *kỹ thuật chế biến* (xuất bản từ 1956 đến 1998) cùng với sự điều tra điền dã (bổ sung và khẳng định lại), bằng phương pháp phân tích, tổng hợp, so sánh, đối chiếu v.v¹ để tìm ra những đặc điểm chung của cả nước, cái làm nên truyền thống và bản sắc văn hoá ẩm thực Việt Nam, bên cạnh những đặc điểm, sắc thái riêng của từng vùng, miền, địa phương khác nhau.

Cuốn sách được chia làm 4 chương. Mở đầu là **Chương I: Những đặc điểm chung khái quát về tự nhiên và lịch sử xã hội Việt Nam trong mối quan hệ với truyền thống văn hoá ăn uống dân tộc.** Chương này tác giả đã nói lên được nền tảng, nguồn gốc và hoạt động văn hoá ẩm thực của các dân tộc ở Việt Nam, trong đó đặc biệt chú trọng hai vấn đề cơ bản trong văn hoá ăn uống của người Việt, đó là món ăn và cách ăn (hay lối ăn). Vì vậy, khi nghiên cứu về hai nội dung này tác giả không thể không quan tâm đến đặc điểm tự nhiên và xã hội

của chúng, bởi đó là cơ sở, là nền tảng là nguồn gốc sâu xa tạo nên hoạt động của văn hóa này. **Chương II: Các món ăn: Sự phong phú và đa dạng, trí tuệ và tài năng của con người Việt Nam.** Tác giả khái quát chung về các món ăn Việt Nam, cho chúng ta thấy được sự phong phú và đa dạng, trí tuệ và tài năng của con người về ẩm thực, cụ thể là đối với nguyên liệu và sự lựa chọn nguyên liệu, các phương thức chế biến, sự phân loại các món ăn giản dị nhưng lại mang đậm đà bản sắc dân tộc như cơm, xôi, bánh. **Chương III: Ăn uống với người Việt Nam.** Đây là một trong những chương trọng tâm của cuốn sách, là thành tố tạo nên cái mà tác giả gọi là văn hoá ẩm thực ăn uống với cuộc sống mà cụ thể là ăn uống với sức khỏe, với lao động; ngoài ra tác giả còn nêu lên được truyền thống văn hoá ăn uống của con người Việt Nam, vấn đề ăn, vấn đề uống đối với con người Việt Nam. **Chương IV: Sự giao lưu văn hoá trong ăn uống.** Chương này tác giả đề cập đến vấn đề ẩm thực Việt Nam có mối quan hệ với ẩm thực Trung Quốc và ẩm thực Pháp. Sự ảnh hưởng của văn hoá ẩm thực Trung Quốc và Pháp đối với Việt Nam là do giao lưu văn hoá của các nước này với Việt Nam đã diễn ra trong lịch sử. Bên cạnh đó, tác giả còn đề cập tới sự giao lưu văn hoá giữa các vùng, miền, địa phương.

(Xem tiếp trang 31)

¹ Phan Văn Hoàn. *Bước đầu tìm hiểu văn hoá ẩm thực Việt Nam*. Nxb. KHXH, Hà Nội, 2006, 627 tr., 14,5 x 20,5cm.